

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Alojzy Antoni
Nazwisko: Szablewski
Miejsce urodzenia: Tczew
Data urodzenia: 04-07-1925
Imię ojca: Franciszek
Imię matki: Franciszka
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Materiały administracyjne zawierające karty zabezpieczające i koperty z fotografiami przedstawiającymi strajk w Stoczni Gdańskiej im. Lenina w sierpniu 1980 (tablice z postulatami, Msze św., posiedzenia komitetu strajkowego, strajkujących robotników, tłumy przed bramą główną, podpisanie porozumień z komisją rządową). Alojzy Szablewski znajduje się na fotografii podczas spowiedzi na terenie stoczni.	IPN BU 024/154.	
Alojzy Szablewski figuruje w aktach Sprawy Obiektowej (SO) krypt. "Klan" 24.08.1982 przemianowanej na "Związek" dotyczącej „operacyjnej ochrony” działalności NSZZ „Solidarność” w Gdańsku prowadzonej od 14.11.1980 do 10.11.1983 przez Wydz. III "A", Insp. 2 KWMO/WUSW w Gdańsku. A. Szablewski wymieniony jest jako aktywny działacz, przewodniczący KZ NSZZ „Solidarność” w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, uczestnik I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność” w Gdańsku.	IPN Gd 003/166 (185/IV) t. 9, 10, 12, 13, 15, 17, 19, 23, 26, 27.	

Akta podręczne prokuratora w sprawie przemówień wygłoszonych pod pomnikiem Jana III Sobieskiego w Gdańsku 11.11.1981 przez Alojzego Szablewskiego i trzy inne osoby z okazji 63 rocznicy odzyskania niepodległości. Stenogramy przemówień zostały przesłane do Prokuratury Rejonowej w Gdańsku 18.11.1981 przez Wydz. Śledczy KWMO w Gdańsku, wraz z wnioskiem o wszczęcie postępowania w tej sprawie. 28.12.1981 Prokuratura Rejonowa w Gdańsku wydała postanowienie (4 Ds. 147/81) o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego w sprawie wygłoszenia przemówień, „w których treści znalazły się fragmenty wyszydzające PRL, ustrój i naczelne organy państwowe, jak również fałszywe wiadomości mogące wyrządzić poważną szkodę interesom PRL”. IPN Gd 58/19.

Odmowę uzasadniono tym, że „ewentualne przestępstwa zostały popełnione przed dniem 13.12.1981”. W aktach znajduje się również list otwarty Komitetu Obrony Więzionych i Represjonowanych za Przekonania przy KZ NSZZ „Solidarność” Stoczni Gdańskiej do Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku z 06.11.1981 nawołujący do zaprzestania stosowania represji wobec działaczy i członków „Solidarności”. Przyczyną napisania listu był fakt uniemożliwienia przez funkcjonariuszy SB służbowego wyjazdu na Śląsk 30.10.1981 redaktorce pisma „Rozwaga i Solidarność”. Alojzy Szablewski został wymieniony w liście jako przewodniczący NSZZ „Solidarność” Stoczni Gdańskiej i jedna z osób, z którymi prowadzono „rozmowy pouczające”.

Akta operacyjne Wydz. III „A”/ V, Wydz. Śledczego KWMO w Gdańsku krypt. „Gotowość” dotyczące przygotowań i prowadzenia akcji internowania działaczy NSZZ „Solidarność” w województwie gdańskim. Alojzy Szablewski figuruje w wykazie osób wytypowanych do rozmów operacyjnych przez Wydz. III „A” KWMO w Gdańsku, wykazie osób, które tworzyły Komitet Strajkowy Stoczni im. Lenina w Gdańsku po 13.12.1981 i w wykazie osób przewidzianych do internowania. W aktach znajduje się plan rozmowy ostrzegawczej z Alojzym Szablewskim z 30.11.1981 i arkusz ewidencyjny osoby podlegającej internowaniu z 9.12.1981, w którym stwierdzono, że w jego przypadku internowanie jest uzasadnione.

IPN Gd 340/2 t. 1-2, IPN Gd 0207/10/1/1, IPN Gd 0207/10/1 cz. 1, 3 (156/10, 911/2).

Wobec Alojzego Szablewskiego Wydz. Śledczy KWMO w Gdańsku prowadził śledztwo w sprawie zorganizowania strajku na terenie Stoczni Gdańskiej im. Lenina po wprowadzeniu stanu wojennego. Materiały złożono 15.11.1982 do archiwum do sygn. 8083/III.

Materiały o sygn. 8083/III zniszczono za protokołem brakowania nr 1/88. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

Akta podręczne prokuratora w sprawie Alojzego Szablewskiego i czterech innych osób podejrzanych o działalność w zdelegalizowanych strukturach NSZZ „Solidarność” oraz zorganizowanie i kierowanie strajkiem na terenie Stoczni Gdańskiej im. Lenina 13-15.12.1981. W dn. 14.12.1981 do Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku wpłynął wniosek o wszczęciu śledztwa, przedstawienie zarzutu i zastosowaniu aresztu tymczasowego wobec ww. Alojzy Szablewski „w okresie od 13 do 15 grudnia 1981 r. działając jako Przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ Solidarność przy Stoczni Gdańskiej im. Lenina wiedząc, że działalność związku na mocy Dekretu Rady Państwa z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym, została [zawieszona]- zorganizował i kierował na terenie Stoczni Gdańskiej im. Lenina Komitetem Strajkowym mającym na celu przeciwdziałanie wym. dekretowi”. 15.12.1981 Prokuratura Wojewódzka w Gdańsku postanowiła wszcząć śledztwo w trybie doraźnym (Ds. 140/81) przekazując jego prowadzenie Wydziałowi Śledczemu KWMO w Gdańsku. 16.12.1981 Szablewskiemu postawiono zarzuty i tymczasowo aresztowano. 30.12.1981 sprawę przekazano do Prokuratury Rejonowej w Gdańsku. 14.01.1982 wniesiono do Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku akt oskarżenia. 28.05.1982 na mocy wyroku Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku (III.K.18/82) uchylono areszt tymczasowy zastosowany wobec Alojzego Szablewskiego. Jednocześnie sąd skazał go na 2 lata pozbawienia wolności w zawieszeniu warunkowym na 2 lata.

IPN Gd 58/20.

Akta zastępcze Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku dotyczące śledztwa w sprawie strajku w Stoczni Gdańskiej im. Lenina w Gdańsku od 14 do 15.12.198. Alojzy Szablewski figuruje w zeznaniu świadka z 12.05.1982 jako przewodniczący KZ NSZZ „Solidarność” przed wprowadzeniem stanu wojennego. W aktach znajduje się również protokół przesłuchania Alojzego Szablewskiego z 9.09.1982.

IPN Gd 76/18 t. 2.

Akta A. Szablewskiego tymczasowo aresztowanego w Areszcie Śledczym w Gdańsku w dn. 16.12.1981 na mocy postanowienia Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku w związku z toczącym się postępowaniem Ds-140/81. W dn. 28.05.1982 na mocy wyroku Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku (III.K.18/82) areszt tymczasowy został uchylony, a Alojzy Szablewski został wypuszczony na wolność.

IPN Gd 161/386.

Sprawa obiektowa krypt. „Renesans”/„Mrowisko” prowadzona przez Wydz. III „A”, Wydz. V, Insp. 2 KWMO/WUSW w Gdańsku od 19.01.1982 do 04.05.1985. Materiały zawierają założenia taktyki działań w stosunku do NSZZ „Solidarność” na terenie województwa gdańskiego w zakresie tworzenia nowych struktur związkowych. Alojzy Szablewski figuruje w „Wykazie spraw karnych grupy śledczej KWMO w Gdańsku na dzień 27.01.1982” jako aresztowany na podstawie sprawy Ds-140/81 prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w Gdańsku.

IPN Gd 003/176 (200/IV).

Sprawa operacyjnego rozpracowania krypt. „Bis” nr rej. Gd 50430 prowadzona od 11.12.1984 do 26.03.1990 przez Wydz. III-1 / Wydz. OKPP WUSW w Gdańsku. Sprawa dotyczyła kolportażu nielegalnego pisma pt. „Biuletyn Informacyjny Szkół Zawodowych (BISZ)” wydawanego przez „Federację Młodzieży Walczącej” Region Gdańsk na terenie szkół średnich w województwie gdańskim. Alojzy Szablewski został wymieniony w meldunku uzupełniającym z 17.02.1987, który dotyczył ulotek „Federacji Młodzieży Walczącej” pozostawionych w szatni Liceum Zawodowego CZSP w Gdańsku-Brzeźnie. Ulotki zawierały m.in. tekst oświadczenia datowanego na 10.11.1986 w sprawie utworzenia Rady Konsultacyjnej. Szablewski był jedną z osób, które podpisały się pod tekstem oświadczenia.

IPN Gd 0027/3840 (19957/II).

Sprawa operacyjnego rozpracowania (SOR) krypt. „Federacja” nr rej. 50428 prowadzona przez Wydz. III-1 WUSW w Gdańsku od 16.06.1986 do 22.12.1987 dotycząca organizacji „Federacja Młodzieży Walczącej”. Członkowie organizacji kolportowali „nielegalne” wydawnictwa i ulotki oraz organizowali różnego rodzaju happeningi. W aktach znajduje się meldunek uzupełniający z 17.02.1987 pochodzący ze sprawy operacyjnego rozpracowania krypt. „Bis”. Alojzy Szablewski figuruje w nim jako jedna z osób, która podpisała się pod oświadczeniem z 10.11.1986 w sprawie utworzenia Rady Konsultacyjnej.

IPN Gd 0027/3839 (19956/II) t. 2.

Zarejestrowany 19.09.1986 do sprawy operacyjnego rozpracowania (SOR) krypt. „Krag” nr rej. 54822 prowadzonej przez Insp. 2 WUSW w Gdańsk do 12.09.1989.

Materiały zniszczono. Wpis na podstawie zapisów ewidencyjnych i ZSKO.

Akta Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku dotyczące strajku w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, który trwał od 2.05.1988 do 10.05.1988. Śledztwo było prowadzone od 4.05.1988 do 31.08.1988. Strajk rozpoczął się, gdy grupa ok. 150 pracowników Wydziału Obróbki i Prefabrykacji Kadłubów K-1 przerwała pracę i ogłosiła okupację stoczni. Z czasem strajk rozszerzył się na inne wydziały. Początkowe postulaty głoszone przez strajkujących to: podwyższenie zarobków, przywrócenie legalnej działalności NSZZ „Solidarność”, uwolnienie więźniów politycznych, przywrócenie do pracy zwolnionych za przekonania, nierepresjonowanie strajkujących. Alojzy Szablewski występuje w materiałach jako jeden z organizatorów i kierowników strajku, członek Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w Stoczni Gdańskiej oraz uczestnik rozmów z dyrekcją. Podpisał się pod wnioskiem wystosowanym 2.05.1988 do Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku o rejestrację związku zawodowego. Śledztwo umorzono 31.08.1988 z powodu „znikomego niebezpieczeństwa publicznego”.

IPN Gd 77/18 t. 1-3.

Akta kontrolne śledztwa prowadzonego w okresie 23.08.1988-27.12.1988 w sprawie strajku w Stoczni Gdańskiej im. Lenina przeciwko Alojzemu Szablewskiemu i czterem innym osobom. 22.08.1988 około godziny 7:00 grupa pracowników stoczni przerwała pracę, zablokowała bramy wjazdowe pochodzącej z transparentami i flagami oraz zajęła zakładową stołówkę. W meldunku o wszczęciu postępowania z 23.08.1989 Alojzy Szablewski figuruje jako jeden z przywódców strajku. 23.08.1988 Prokuratura Rejonowa w Gdańsku wszczęła śledztwo i powierzyła je do prowadzenia Wydz. Śledczemu WUSW w Gdańsku (RSD 8/88). Ww. był podejrzany o to, że „w okresie 22 sierpnia- 1 września br [1988] w Gdańsku jako przewodniczący komitetu strajkowego, działając wspólnie z innymi osobami kierował strajkiem w Stoczni Gdańskiej im. Lenina zorganizowanym wbrew postanowieniom Ustawy z dn. 08.10.1982 o związkach zawodowych”. Przesłuchany w charakterze podejrzanego A. Szablewski przyznał się do zarzucanego mu czynu i odmówił składania dalszych wyjaśnień w sprawie. 27.12.1988 Prokuratura Rejonowa w Gdańsku zakończyła postępowanie. Wobec Alojzego Szablewskiego zastosowano warunkowe umorzenie postępowania z rocznym okresem próbnym. Dodatkowo zobowiązano go do wpłaty w wysokości 30.000 zł na rzecz Społecznego Komitetu Budowy Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie. Decyzję o warunkowym umorzeniu uzasadniono „postępującą w kraju stabilizacją społeczno-polityczną pozwalającą na uznanie, że stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu zarzucanego Alojzemu Szablewskiemu nie jest znaczny”. Sprawę wykorzystano do przeprowadzenia z ww. rozmowy ostrzegawczej 30.12.1988. W dn. 25.04.1989 materiały zostały złożone do archiwum do sygnatury 8755/III.

IPN Gd 013/273 (8755/III).

Akta Prokuratury Rejonowej w Gdańsku prowadzone od 22.08.1988 do 15.05.1989 w sprawie strajku w Stoczni Gdańskiej im. Lenina trwającego od 22.08.1988 do 1.09.1988. Alojzy Szablewski występuje w aktach jako przewodniczący Komitetu Strajkowego i aktywny działacz „Solidarności”. 28.11.1988 przedstawiono mu zarzuty kierowania nielegalnym strajkiem. Podczas przesłuchania przyznał się do zarzucanego czynu i odmówił składania dalszych wyjaśnień. 27.12.1988 Prokuratura Rejonowa w Gdańsku postanowiła o warunkowym umorzeniu postępowania wobec niego i innej osoby, ponieważ „sposób społecznego niebezpieczeństwa czynu zarzucanego Alojzemu Szablewskiemu nie jest znaczny”. Wyznaczono mu 1 rok okresu próby oraz zobowiązano do wniesienia świadczenia na cel społeczny. 2.03.1989 umorzono śledztwo.

IPN Gd 73/9 t. 1- 4.

Analizy materiałów Wydz. Śledczego WUSW w Gdańsku zgromadzonych do spraw o charakterze politycznym od 1988 do 1990. W aktach znajdują się m.in. skonfiskowane publikacje bezdebitowe, stenogramy kazań i wystąpień o charakterze politycznym. W materiałach znajdują się informacje o publicznych wystąpieniach Alojzego Szablewskiego po mszach w kościele św. Brygidy w Gdańsku 26.06.1988, 04.09.1988, 16.12.1988, 08.01.1989, 12.03.1989, 30.04.1989. Figuruje on również w notatce urzędowej świadczącej o tym, że był jedną z osób przemawiających 01.09.1988 w związku z zakończeniem strajku w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, w „Analizie materiałów” dotyczących innej osoby z 13.08.1988, w biuletynie „Rozwaga i Solidarność” z 10.05.1988 oraz w biuletynie TKZ NSZZ „Solidarność” Gdańskiej Stoczni Remontowej im. J. Piłsudskiego w Gdańsku „Informator” nr 78 ze stycznia 1989.

IPN Gd 0046/520 t. 4-7 (1128/4-7).

Sprawa obiektowa krypt. „Arka” nr rej. 13404 dotycząca „ochrony operacyjnej” Stoczni Gdańskiej im. Lenina w Gdańsku prowadzona od 25.06.1971 do 21.02.1990 przez Wydz. III / III „A” / V KWMO/WUSW w Gdańsku. Jednym z podstawowych celów sprawy miało być „rozpoznanie, ujawnienie i likwidacja wszelkich faktów i zjawisk negatywnie rzutujących na proces wdrażania reformy gospodarczej”. Alojzy Szablewski figuruje w meldunku nr 1962 z 11.11.1988 w związku z zarządzeniem nr 42 Prezesa Rady Ministrów z 29.10.1988 w sprawie likwidacji Stoczni Gdańskiej im. Lenina jako przewodniczący KO NSZZ „Solidarność” Stoczni Gdańskiej. 02.11.1988 Szablewski po spotkaniu z przedstawicielem zarządu zakładowej organizacji związkowej przemówił do około 2500 osób zebranych przed stoczną, zapowiadając, że „Solidarność” nie dopuści do likwidacji stoczni.

IPN Gd 003/16 t. 1/2 (17/IV).

Materiały administracyjne dotyczące wybranych aspektów sytuacji społeczno-politycznej i ekonomicznej PRL w latach 1988-1989. W jednostce archiwalnej znajdują się m.in. informacje nt. służby zdrowia, notatki nt. środowiska młodzieży akademickiej i działalności nielegalnych organizacji. Alojzy Szablewski figuruje jako Przewodniczący Komisji Strajkowej w Stoczni Gdańskiej w maju i sierpniu 1988 na listach „propozycji personalnych” z 06.09.1988 i 09.09.1988 do udziału w rozmowach „okrągłego stołu” jako przedstawiciel „Solidarności”.

IPN BU 0296/258 t. 3.

15.12.1988 otrzymał zastrzeżenie wyjazdów za granicę do „WKŚ” („wszystkich krajów świata”) do 5.12.1990 w związku z postępowaniem prokuratorskim 4 Ds. 88/88.

Wpis na podstawie zapisów kartotecznych.

Dokumentacja filmowa z lat 1987-1988 przedstawiająca sytuację ogólną w centrum Gdańska - m.in. demonstracje w rejonie kościoła św. Brygidy i Dworca Głównego PKP w Gdańsku, manifestacje pod Pomnikiem Poległych Stoczniovców w Gdańsku. Alojzy Szablewski widnieje na nagraniu z 16.12.1987 z placu pod Stoczną Gdańską jako jedna z osób składająca kwiaty i znicze pod Pomnikiem Poległych Stoczniovców.

IPN Gd 334/14 (5446, 9/88).

Dokumentacja filmowa z lat 1985-1988 przedstawiająca peregrynację obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej w Gdańsku, procesję Bożego Ciała w Śródmieściu Gdańska z udziałem czołowych działaczy NSZZ „Solidarność”, manifestacje pod Pomnikiem Poległych Stoczniovców w Gdańsku, sytuację ogólną w rejonie Stoczni Gdańskiej im. Lenina i kościoła św. Brygidy w Gdańsku. Alojzy Szablewski widnieje na nagraniach z peregrynacji, procesji i podczas składania kwiatów pod Pomnikiem Poległych Stoczniovców.

IPN Gd 334/16 (5446, 12/88).

Dokumentacja filmowa z lat 1980-1989 przedstawiająca budowę i otwarcie hali GKS „Wybrzeże” w Gdańsku, wizytę Czesława Kiszczaka w Gdańsku, fragmenty negocjacji MKS z delegacją rządową w Stoczni Gdańskiej im. Lenina w sierpniu 1980 r., strajk w Stoczni Gdańskiej im. Lenina w maju 1988 r. Alojzy Szablewski znajduje się na nagraniach dotyczących strajku rozpoczętego 3.05.1988 w Stoczni Gdańskiej im. Lenina podczas przemówienia i udzielenia wywiadu.

IPN Gd 334/22 (5446, 12/89).

Dokumentacja filmowa z lat 1988-1989 przedstawiająca oględziny zwłok, demonstracje organizacji opozycyjnych, sytuację ogólną na ulicach Gdańska, obchody rocznicy Grudnia 1970 r. w Gdyni i Gdańsku. Alojzy Szablewski widnieje na nagraniach z 16.12.1988 z obchodów rocznicy Grudnia 1970 pod Pomnikiem Poległych Stoczniovców, podczas których wygłosił przemówienie.

IPN Gd 334/25 (5446, 17/89).

Dar prywatny Zofii i Zbigniewa Romaszewskich. Ankieta dotycząca oceny funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w PRL w latach 1982-1989 wypełniona 26.07.1999 przez Alojzego Szablewskiego w związku ze sprawą nr III K 18/82 prowadzoną w trybie doraźnym przed Sądem Wojewódzkim w Gdańsku w okresie 24.03-28.05.1982. Sprawa dotyczyła zorganizowania strajku w Stoczni Gdańskiej po wprowadzeniu stanu wojennego. Szablewski dostał wyrok 2 lat pozbawienia wolności w zawieszeniu warunkowym na 2 lata. W ankiecie Szablewski wskazał, że sąd cechowała antypatia wobec oskarżonych przejawiająca się w złośliwych uwagach. Podczas postępowania przygotowawczego miało dochodzić do prób zastraszania jego rodziny przez częste wizyty w jego domu funkcjonariuszy MO i SB i telefony w godzinach nocnych. Według Szablewskiego więźniowie polityczni podczas odbywania kary w Areszcie Śledczym w Gdańsku mieli gorsze warunki niż kryminalni (słabo oświetlone cele, brak dostępu do radia i telewizji); strażnicy odnosili się do więźniów politycznych „wrogo i arogancko”. Do materiałów zostały dołączone kserokopie dokumentów wytworzonych w związku z procesem.

IPN BU 2831/573.